

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. IV. Qui sint effectus reprobationis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

concessa Majori, negando Minorem: quod scilicet peccatum originale non causet in reprobis baptizatis permissionem peccandi, & denegationem auxiliorum efficacium. Etsi enim culpationem auxiliorum efficacium non sit causa originalis in reprobis baptizatis non sit causa per se & immediata permissionis in peccato actuali, quia talis culpa est jam totaliter remissa, est tamen causa illius mediata & virtualiter, ratione alicujus effectus ex illa relicti: sicut homo mortuus dicitur pater filii posthumi, ratione seminis ab eo decisi, & in utero matris, ratione seminis ab eo relicti. Præcipuus enim peccati originalis effectus est, quod homines iustificati, in accepta iustitia stabiles esse non possint, nisi ex fortiori dono gratiæ conferrentur, quod quibus datur, misericorditer datur: quibus autem non datur, ex iustitia non datur, quia hoc provenit ex primi parentis peccato. Quæ est expressa D. Gregorii sententia in expositione Psalmi 101. ad illum versiculum: *Quia cinerem tanquam panem manducabam: Sicut enim ibi habet: Et cum iuxta apostoli sententiam, neque volentis, neque currentis, sed miserentis sit Dei: alios qui corruerant, misericorditer erigit, alios qui stare videbantur, cadere iuxta meritum. Ex peccato namque primi parentis accepimus, ut ne in ipsa iustitia stabiles esse possimus. Quod & S. P. Augustinus magis exponit lib. de corrept. & gratia c. 12. loquens enim de hominibus post naturæ lapsum reparatis per gratiam, ait: Nam si in tanta infirmitate vitæ huius ipsis remperetur voluntas sua, ut in adiutorio Dei, sine quo perseverare non possent, manerent si vellet, nec Deus in eis operaretur ut vellet: inter tot & tantas tentationes, infirmitate sua voluntas ipsa succumbere, & ideo perseverare non possent, quia deficientes infirmitate nec vellet, aut non ita vellet infirmitate voluntatis, ut possent.*

Patet ergo ex utroque S. Doctore effectum esse in hominibus baptizatis & iustis ex peccato primi parentis relicto, quod in accepta iustitia sine speciali gratiæ dono perseverare non possunt, sed quantum in ipsis est ab illa cadant: quod homo in natura integra non habebat, ut docetur in Tractatu de gratia. Quare cum Deus reprobus baptizatus cadere in actuale peccatum permittit, & auxilia efficaciam ad perseverandum in accepta iustitia illis denegat, iuste eis tribuit quod ipsi ex infirmitate ex peccato primi parentis derivata postulant. Unde hæc auxilia duplici titulo eis denegantur: primo quia non sunt illis debita, quo etiam titulo negata fuere malis Angelis. Secundo, quia homines in statu naturæ lapsæ, ex corruptione & infirmitate ex peccato originali relicta, hoc habent quod in accepta iustitia sine minus stabiles, quam in statu naturæ integræ; & sic peccatum originale, non in seipso, sed in suo effectu, manens in homine baptizato & iustificato, causa est permissionis in actuale.

ARTICULUS IV.

Qui sint effectus reprobationis?

S. I.

Quibusdam præmissis difficultas resolvitur.

Notandum primo, quod cum eadem sit oppositorum scientia, de effectibus reprobationis eodem proportionali modo philosophandum est, ac de effectibus prædestinationis. Unde sicut tres requiruntur conditiones ut aliquid sit prædestinationis effectus, scilicet quod causetur

Tom. II.

A à Deo, quod efficaciter ad finem vitæ æternæ ducat, & quod ex intentione talis finis sit à Deo volitum ac præparatum. Ita etiam ut aliquid sit effectus reprobationis, oportet quod sit à Deo quod cum effectu conducatur ad finem reprobationis, qui est divinæ iustitiæ manifestatio, & quod ex intentione talis finis sit à Deo volitum ac præparatum.

Notandum secundò, sive potius supponendum, ut certum de fide: quod licet peccatum, quantum ad formale, ad finem reprobationis conducatur, non tamen potest esse effectus illius, sicut nec divinæ providentiæ; quia sub hac ratione, cum avertat à Deo ut ultimo fine, non potest esse ab ipso volitum, nec causatum, ut fuse ostendimus Tractatu præcedenti contra Calvinum, & alios huius temporis Hæreticos, qui impiè contra Deum blasphemantes, illum faciunt auctorem peccati, & non solum permissorem, & dicunt illum, non sinendo tantum & connivendo permittere homines prolabi in peccatum, sed, ut loquitur Calvinus supra relatus, *iudicio ac decreto suo id ordinare & necessitare miseros mortales ad omnia flagitiorum genera perpetranda. Quem errorem damnavit Tridentinum sess. 6. can. 6. & longè ante Araucanum 2. can. ultimo his verbis: Aliquos verò ad malum divinâ potestate prædestinatos esse, non solum non credimus, sed etiam si sunt qui tantum malum credere velint, cum omni detestatione illis anathema dicimus. Ubi consultò additur illa conditionalis, si sunt, quia tunc temporis Pelagiani & Massilienses, Augustino & ejus Discipulis hunc errorem falso imponebant, eos sub nomine prædestinatorum infamando: à cujus infamiæ suspitione Augustinum post ejus obitum vindicavit Prosper lib. ad capita Gallorum cap. 1. & 6. & ad responsiones Vincentianas resp. 20. & 14. Dixi autem peccatum, quantum ad formale, quia si loquamur de materiali peccati, seu de entitate physica quæ malitiam moralem sustentat, probabile est illam in reprobis esse reprobationis effectum, cum sit volita & causata à Deo, & ad finem reprobationis, divina scilicet iustitiæ manifestationem, conducatur, quemadmodum diximus disp. 3. art. 7. in electis illam esse posse prædestinationis effectum; quia similiter ad eum finem potest conducere, & ex ejus intentione à Deo præparari. His præsuppositis, de tribus tantum superest difficultas, an sint reprobationis effectus: scilicet de permissione peccati originalis & actualis, de induratione & excæcatione peccatoris, & tandem de æterna damnatione. Pro resolutione,*

Dico primo: permissionem peccati originalis non esse reprobationis effectum. Hæc conclusio patet ex dictis articulo præcedenti, ubi ex D. Augustino & S. Thoma ostensum est, peccatum originale fuisse causam reprobationis in hominibus, ex quo clarè deducitur ejus permissionem non esse effectum reprobationis: aliàs peccatum seipsum præcederet, & esset causa suæ permissionis, quod implicat.

Præterea, ut ibidem ostendimus, permissio peccati originalis ordine rationis in mente divina antecedit in genere causa materialis prædestinationem Christi: Ergo à fortiori antecedit prædestinationem nostram, quæ præsupponit prædestinationem Christi, & est illius effectus; & ex consequenti etiam antecedit reprobationem, quæ vel fit simul cum prædestinatione, vel est illa posterior.

M 2

Dico

135 Dico secundò: Permissio peccati actualis per penitentiam non deleti, est effectus reprobationis; secus autem permissio illius quod per penitentiam remittitur.

Prima pars est contra Suarem, & alios Recentiores, existimantes permissionem peccati non debere numerari inter reprobationis effectus, sed reduci ad providentiam generalem ordinis supernaturalis. Est tamen manifestè D. Thomæ hic art. 3. in corp. ubi ait: *Sicut prædestinatio includit voluntatem conferendi gratiam & gloriam, ita reprobatio includit voluntatem permittendi aliquem cadere in culpam &c.* Sed voluntas conferendi gratiam est effectus prædestinationis, ut disp. 3. ostensum est. Ergo etiam voluntas permittendi culpam, seu denegandi gratiam efficacem ad illam evitandam, erit effectus reprobationis.

136 Confirmatur: Electio mediæ efficaciter conducentis ad finem, est effectus intentionis ipsius finis: Sed permissio peccati nunquam remittendi, est mediæ efficaciter conducentis ad finem reprobationis, scilicet exclusionem reprobatorum à gloria, ob manifestationem divinæ justitiæ, sicut collatio gratiæ efficacis est mediæ efficaciter conducentis ad finem prædestinationis, videlicet consecutionem gloriæ, & divinæ misericordiæ ostensionem: Ergo sicut collatio gratiæ est effectus prædestinationis, ita permissio culpæ est reprobationis effectus. Unde Apostolus ad Roman. 9. ait: *Deus volens ostendere iram suam, & notam facere potentiam suam, sustinuit in multa patientia vasa iræ apta in interitum*: id est peccare permisit, ut ibidem exponit S. Thomas.

137 Confirmatur amplius: Ut aliquid sit reprobationis effectus, tres tantum condiciones requiruntur: scilicet quòd causetur à Deo, quòd cum effectu conducatur ad finem reprobationis, & ex ejus intentione à Deo præparetur, ut diximus in 1. notabili: Sed hæc condiciones reperiuntur in permissione peccati nunquam remittendi; illa enim causatur à Deo, eo modo quo privatio vel negatio gratiæ causari potest, conducit de facto ad finem reprobationis, & ex ejus intentione procedit, cum illam supponat: Ergo habet quidquid requiritur ut sit reprobationis effectus.

138 Probatur etiam secunda pars: Omnis effectus reprobationis, de facto debet ad reprobationis finem, qui est æterna damnatio, conducere: At permissiones peccatorum quæ aliquando remittuntur, ad æternam damnationem de facto non conducunt, cum peccata semel dimissa, per subsequenter culpam non redeant, ut docet Theologus cum S. Thomæ 3. p. quæst. 22. art. 1. Ergo tales permissiones effectus reprobationis non sunt.

139 Dico tertio: indurationem & excacationem, in peccatoribus reprobis, esse effectum reprobationis. Ita D. Thomas hic art. 3. ad 2. ubi ait: *Reprobatio est causa derelictionis à Deo.* Et 1. 2. quæst. 79. art. 4. *Excacatio ex sui natura ordinatur ad damnationem ejus qui excacatur, propter quod ponitur etiam reprobationis effectus.* Quibus verbis nostram conclusionem & docuit, & probavit. Nam id omne quod est à Deo, & de facto ad finem reprobationis conducit & ordinatur, est effectus illius: Sed obduratio & excacatio peccatoris à Deo est, juxta illud ad Roman. 9. *Cujus vult miseretur, & quem vult indurat* (non impertiendo malitiam, sed denegando gratiam, ut explicat Augustinus Epist. 106. & docet D. Thomas loco citato art. 3.) & aliunde illa in reprobis de facto

A conducit ad damnationem æternam, & divinæ justitiæ manifestationem, ac ex intentione hujus finis à Deo procedit: Ergo in reprobis est reprobationis effectus. Econtra vero in prædestinatione est effectus prædestinationis: quia ut ait D. Thomas ubi supra: *Ex divina misericordiæ excacatio ad tempus, ordinatur medicinaliter ad salutem eorum qui excacantur, sed hæc misericordia non omnibus impenditur excacatis, sed prædestinatis solum, quibus omnia cooperantur in bonum, sicut dicitur ad Roman. 8.*

De hoc reprobationis effectu eleganter distulserit D. Bernardus lib. 1. de consider. cap. 2. ubi cordis duritiem sic describit: *Queris à me quid cur durum? ipsum est quod nec compunctione scinditur, nec pietate molitur, nec movetur precibus, minus nec cadit, flagellis duratur. Ingratum ad beneficia est, ad consilia infidum, ad judicia sævum, inverecundum ad verba, impavidum ad pericula, inhumanum ad humanam, temerarium ad divina: præteritorum obliviscens, præsentium negligens, futura non providens. ipsum est cui præteritum, præter solas injurias, nihil omnino non præterit, præsentium nihil non perit, futurorum nulla nisi forte ad ulciscendum prospectio seu præparatio est, & ut in brevi cuncta horribilis mali mala complectar, ipsum est quod nec Deum rimet, nec homines reveretur.* Jam ante dixerat, Pontificem Eugenium alloquens: *Ne pergas adhuc querere quid sit, si non expavisti, tuum est. Solum est cor durum quod semetipsum non exhorret, quia nec sentit.*

C Dico ultimo: æternam peccatoris damnationem esse ultimum ac præcipuum reprobationis effectum. Ita D. Thomas hic art. 3. ad 2. ubi ait: *Reprobatio non est causa ejus quod est in præsentibus, scilicet culpa; est tamen causa ejus quod redditur in futuro, scilicet pena æterna.* Ratio etiam id suadet: Nam prædestinatio & reprobatio inter se oppositæ, & habent terminos seu effectus inter se oppositos: unde sicut ultimus prædestinationis effectus est consecutio gloriæ; ita ultimus effectus reprobationis, est exclusio à gloria, & æterna damnatio.

Quærent hic aliqui, an etiam substantia reprobis sit effectus reprobationis, sicut substantia prædestinati est effectus prædestinationis, ut in 1. disp. ostendimus.

D Respondeo negativè: quamvis plures, etiam ex nostris, partem affirmativam sequantur. Ratio discriminis est, quia gloria electorum est finis superexcedens & perficiens illorum substantiam, unde ejus productionem ex intentione talis finis imperari maximè congruit exclusio autem à regno non est finis perficiens substantiam reprobatorum: quare nullum argumentum seu congruentiam habemus, ut asseramus Deum ex intentione excludendi reprobos à regno produxisse illorum substantiam. Quamvis ergo substantia reprobatorum, ad finem reprobationis de facto conducatur, quia tamen ejus productio ex illius intentione non fit nec imperatur à Deo, non debet computari inter reprobationis effectus. Ut enim supra dicebamus, ut aliquid sit effectus reprobationis, tres requiruntur conditiones: scilicet quòd sit à Deo, quòd conducatur ad finem reprobationis, & quòd ex ejus intentione producat, vel saltem imperetur.

Huic sententiæ favet D. Prosper in resp. ad 3. object. Vincent. ubi ait: *Nemo à Deo ideò creatus est ut periret: ut enim nascantur homines, conditurus est beneficium, ut autem pereant, prævaricatoris est meritum.*

Neque obstat id quod dicitur Proverb. 15. 14.

veritas propter semetipsum operatus est Dominus: im-
pium quæque ad diem malum. Sensus enim horum
verborum non est, quod Deus impiorum sub-
stantiam seu naturam eo sine condiderit, ut eos
à gloria excluderet, & penis æternis addiceret:
sed ut explicant Estius & Salazar ibidem, in tan-
tum Deus dicitur impium ad diem malum fecis-
se, in quantum peccata quæ impij ex propria ma-
litiâ & defectibilitate committunt, ad suam glo-
riam ordinat, quia supplicium de illis sumens,
justitiæ suæ severitatem ostendit. Unde in ver-
sione Septuaginta sic legitur: *Omnia operatus est*
Dominus propter semetipsum: impij autem in die mala
peribunt. Vel ut habetur in paraphrasi Chaldaica:
Impius servatur in diem malum.

Alij hunc locum aliter interpretantur, & vo-
lunt ideo Deum dici creasse impium ad diem
malum, quia illum condidit, ut per illum diem
malum, hoc est diem afflictionis, ad pios exer-
cendos, aut puniendos, immitat. Multi enim di-
vina permissione semper suis malis moribus ex-
ercitia bonorum sunt. Est malus homo quidam
malleus Dei, quo sculpsit in lapidibus vivis & e-
lectis imaginem filij sui, ut electi mereantur in
caelesti edificio colloari, quem tamen malleum
post opus perfectum artifex frangit. Ne igitur
putes gratis esse malos in mundo, & nihil boni
de illis agere Deum: *Omnis enim malus* (inquit Au-
gustinus) *aut ideo vivit ut corrigatur, aut ut per il-
lum bonus exercetur.*

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primo contra primam conclusio-
nem. Permissio peccati originalis est effe-
ctus divinæ providentiæ, cum non sit à Deo tem-
erariè & fortuito: Sed illa in reprobis non est
effectus prædestinationis, ut patet: Ergo effectus
reprobationis est. Consequentia videtur manife-
sta, quia providentia divina ad quæ dividitur
in prædestinationem & reprobationem; unde si
talis permissio non sit effectus prædestinationis,
oportet quod sit effectus reprobationis.

Respondeo distinguendo Majorem: Est effe-
ctus divinæ providentiæ generalis, concedo Ma-
jorem. Specialis nego Majorem, & concessa Mi-
norem, nego Consequentiam. Itaque præter præ-
destinationem & reprobationem, quæ sunt pro-
videntiæ speciales ordinis supernaturalis, datur
intra illum ordinem providentia aliqua gene-
ralis, ad quam pertinent aliqui effectus superna-
turales, cujusmodi est gratia, & justitia origina-
lis collata Adamo in statu innocentie, & conse-
quenter permissio peccati originalis.

Obijcies secundo contra eandem conclusio-
nem. Quidquid conducit ad finem reprobationis,
est effectus illius: Sed peccatum originale, &
consequenter ejus permissio, in reprobis, ad fi-
nem reprobationis, qui est exclusio à gloria, vel
divinæ justitiæ manifestatio, de facto conducit:
Ergo est ejus effectus.

Respondeo primo distinguendo Majorem. Si
ex intentione illius producat, vel imperetur,
concedo Majorem. Secus, nego Majorem. Pec-
catum autem originale non fuit à Deo permis-
sum ex intentione finis reprobationis, sed ex in-
tentione incarnationis & prædestinationis Chri-
sti, ut supra annotavimus. Vel secundo distinguo
eandem Majorem. Quidquid conducit &c. ut
mediū, concedo Majorem, ut causā, nego Ma-
jorem. Similiter distinguo Minorem. Peccatum

Tom. II.

A originale ad finem reprobationis conducit, ut
ejus causā motiva concedo Minorem. Ut me-
diū ad illum ordinatum, nego Minorem, &
Consequentiam. Solutio patet ex dictis articu-
lo precedenti.

Advertendum tamen est, quod originale pec-
catum potest dupliciter considerari. Primò, ut
præcessit in Adamo tanquam in capite totius ge-
neris humani, & hoc peccatum primariò fuit
peccatum personæ, & secundariò peccatum na-
turæ, convenienterque appellari potest pec-
catum originans; nam ab illo derivantur singula o-
riginalia peccata, quæ singulis filijs Adæ ab eo
simul cum natura communicantur. Et secundum
hanc considerationem, peccatum Adæ, & ejus
permissio, non dicit ordinem ad reprobationem
alicujus, sed solum consideratur illud peccatum
tanquam morbus totius naturæ humanæ, in cu-
jus remedium venit Christus. Secundo conside-
rari potest ut contrahitur per carnalem propa-
gationem à singulis filijs Adæ, & ut illis inest; &
in hac consideratione, permissio seu derelictio
in peccato originali quod inest reprobis, perti-
net ad reprobationem, saltem quando non re-
mittitur, sed in illo perseverat reprobis usque
ad mortem. Quod ut magis declaratur,

Advertendum est secundo, peccatum origi-
nale, etiam ut contractum in posteris, posse ad-
huc spectari duobus modis. Primò secundum suā
primam contractionem, & primum esse. Secun-
dò quantum ad suam permanentiam, & veluti
continuationem vel permissionem perma-
nendi, sicut dicitur de alijs peccatis, quantum
ad commissionem eorum, & indurationem, vel
permanentiam in illis. Primò modo dicendum
est, permissionem originalis non esse effectum
reprobationis, sed eam antecedere, & esse illius
causam, ut supra explicatum est. Secundo verò
modo est reprobationis effectus. Videatur Alva-
rez disp. 40. & 110. de auxilijs.

Obijces tertio contra secundam conclusionem.
D Reprobatio est actus justitiæ punitivæ: Sed per-
missio primi peccati actualis non potest esse actus
punitivæ justitiæ, cum nullam culpam præce-
dentem supponat: Ergo non potest esse reproba-
tionis effectus.

Respondeo primò distinguendo Majorem.
Reprobatio est actus justitiæ punitivæ, quantum
ad ultimum ejus effectum, qui est æterna dam-
natio, concedo Majorem. Quantum ad primum,
qui est prima permissio peccandi, nego Majoré.

Vel secundo distinguo eandem Majorem. Re-
probatio pro materiali est actus justitiæ vindic-
ativæ, concedo Majorem. Pro formali, nego
Majorem. Nam sub hac ratione est actus divinæ
providentiæ, cujus est permittere non solum
mala naturæ, qualia sunt monstra, corruptiones,
& ægritudines, sed etiam mala opposita gratiæ,
qualia sunt peccata, quæ sunt veluti monstra or-
dinis gratiæ, & defectus seu corruptiones illius.

Tertio data Majori, nego Minorem: licet e-
nim prima permissio peccandi non supponat
culpam præcedentem actualem, supponit tamen
culpam originalem, & sit in penam illius, &
consequenter est actus justitiæ punitivæ. Solutio
est D. Thomæ 2. 2. quæst. 2. art. 7. ad 2. ejus verba
supra retulimus.

Obijcies quarto contra eandem conclusionem.
Voluntas permittendi reprobo peccatum nun-
quam remittendum, est prior in Deo secundum
rationem voluntate reprobandi illum: Ergo per-
missio

missio peccati non ex effectus reprobationis. A
Consequencia videtur manifesta, nullus enim
effectus potest suam causam præcedere. Antecedens
verò probatur: nam, ut supra ostendimus,
voluntas damnandi aliquem, supponit prævisionem
peccati numquam remittendi, & consequenter
ejus permissionem.

533 Respondeo primò, distinguendo Antecedens.
Est prior voluntate reprobandi, reprobatione
positivà, quæ importat voluntatem damnandi
& infligendi penam æternam damni & sensus,
concedo Antecedens, Reprobatione negativà,
quæ dicit solum voluntatem excludendi à gloria,
ut beneficio indebito, nego Antecedens. Hæc
enim voluntas prius in Deo concipitur, quam
voluntas permittendi peccatum: quia, ut supra
dicebamus, sicut in consequendo finem, connaturalis
agens incipit ab intentione illius, & postea
procedit ad eligenda media consecutiva illius:
ita in deficiendo à fine, connaturalis incipit
ad voluntate defectus ab illo, quam à voluntate
defectus à mediis. Unde sicut in prædestinatione
prior est in Deo voluntas glorificandi electos,
quam voluntas dandi gratiæ & merita, quæ
sunt media ad vitam æternam conducentia. Ita
in reprobatione, prius in Deo concipitur voluntas
excludendi reprobum à gloria, quam voluntas
permittendi peccatum actu, quia talis
permissio habet rationem mediæ ad illum finem
conducentis.

534 Secundò respondent aliqui cum Capreolo: etiam
voluntatem damnandi, & infligendi penam
damni & sensus, esse in Deo priorem voluntate
permittendi peccatum. Quam responsionem
explicant, prænotando ex D. Thoma supra
quæst. 19. art. 9. in corpore: quod pena potest
considerari dupliciter, vel per se, ut pena est, &
malum ejus cui infligitur, vel ratione adjuncti,
& quatenus est manifestativa iustitiæ vindicativæ
Dei, qualiter de illa gaudent beati, & Deus
illam vult, absque eo quod dicatur odio habere
homines. Quæ doctrinâ supposita dicunt, quod
licet pena, ut pena est, non sit volita & intenta
à Deo antecederet ad prævisionem culpæ, ejusque
permissionem, bene tamen quatenus est utilis
ad manifestationem vindicativæ iustitiæ, seu
quatenus in eo relucet bonum divinæ iustitiæ,
quod est per se volitum & intentum à Deo. Hæc
solutio sustineri potest, dummodo addatur quod
voluntas damnandi, seu infligendi penam, quatenus
in ea relucet bonum iustitiæ divinæ, est
prior in genere causæ finalis prævisione & permissione
culpæ: ab ea tamen dependet & est illa
posterior in genere causæ materialis seu occasio-
nalis. Nam, ut supra ostendimus, cum posterioritate
in genere causæ materialis stare potest prioritas
in genere causæ finalis, eò quod causæ sint
sibi invicem causæ, & quod est prius in uno
genere, potest esse posterius in alio.

S. III.

Duo corollaria notatu digna.

535 EX dictis in hac disputatione inferes primò,
hunc ordinem esse statuendum in actibus
divini intellectus & voluntatis, ad reprobationem
negotium concurrentibus. Primò Deus voluit
voluntate antecedente, omnes homines salvos
fieri, & simul decrevit dare omnibus hominibus
in suo capite iustitiam originalem, cum
hac conditione, quod si illam conservaret, etiam
in posteros eam transfunderet; simulque voluit

ipsi dare auxilia sufficientia ad illius conservationem. Postea in alio signo rationis, propter aliquem
occultum finem, vel propter finem generalis providentiæ, quæ unamquamque creaturam
secundum suam naturæ conditionem gubernat, voluit Adamo denegare auxilium efficax,
cujus subtractione prævidit quod deficeret ab originali iustitia, & ex permisso ac præviso originali peccato,
sumpsit occasionem ostendendi suam misericordiam in Christi Incarnatione,
quem decrevit in tertio signo mittere pro redemptione humani generis à peccato originali,
& ab aliis actualibus, quæ in illo pro tunc, ut in causa, & veluti in radice, prævidit. Deinde in
quarto signo rationis, ex omnibus hominibus quos infectos originali peccato prævidit, efficaciter
ex meritis Christi venturi quosdam elegit ad gloriam, & alios in penam ejusdem originalis peccati,
& ad ostensionem suæ iustitiæ erga illos, & majoris misericordiæ erga electos, voluit
permitti esse ut deficeret à consecutione gloriæ, seu positive eis non voluit gloriam. In quinto
autem signo rationis, ex vi hujus intentionis, excogitavit media apta ad consecutionem talis finis,
& videns in aliquibus hominibus esse aptum medium in solo originali peccato eos relinquere,
in alijs vero permittit ut cadant in hæc vel illa peccata actualia, ac in illis perseverent, hæc
permissiones per subsequenter electionem approbavit. Et tandem in sexto signo, per actum imperij
sui intellectus, hæc media ad prædictum finem ordinavit: in qua ordinatione mediæ, formaliter
consistit reprobatio, ut supra ostendimus.

Inferes secundo: Voluntatem antecedentem quæ Deus vult omnes homines salvos fieri, possit
dici conditionatam, non solum in sensu supra nobis art. 2. exposto, quia scilicet Deus vellet efficaciter
omnes homines salvos fieri, si hoc pateretur naturæ defectibus suavititer gubernanda, sed
etiam quia Deus vellet illos salvare, & efficaciter ad vitam æternam perducere, nisi eos videret
peccato originali infectos, & nisi illos primi culpa parentis odiosos & execrabiles fecisset. Patet hoc ex dictis articulo præcedenti, ubi ex
doctrina D. Augustini & S. Thomæ ostendimus, causam motivam reprobationis in hominibus
fuisse peccatum originale. Cui sententiæ favet etiam D. Gregorius libro 4. Moral. ubi ait: *Si primum
peccatum nullum peccati putredo corrumpere, nequaquam ex se filios gehennæ generaret, sed in quo
nunc per Redemptorem salvandi sunt, soli ab illo electi nascerentur.* Quod Gregorius dicitur explicat S.
Thomas quodlibet 5. art. 8. his verbis: *Quod verum Gregorius dicit, quod si primus homo non peccasset, nequaquam
ex se filios gehennæ generaret, in dubio verum est; non enim in filios transfunderet peccatum
originale, secundum quod homines filij iræ nascerentur, quod autem subdit, quod hi soli qui nunc salvandi sunt nascerentur,
intelligendum est quod pronomen facti simplicem demonstrationem, quia videlicet soli electi nascerentur, quantum est ex ratione originis, non autem demonstrationem personalem, quia alia persona essent hominum qui salvarentur.* Hæc S. Thomas, quibus Gregorius exponit, quod si primus peccator non peccasset, soli electi generarentur, licet non essent iidem qui modo salvantur, ex qua doctrina clarè convincitur, quod de facto quotquot reprobatii sunt, propter peccatum originale reprobatii fuerunt.

ARTICULUS V.

An Deus det omnibus reprobis media ad salutem sufficientia?

§. I.

Referuntur sententia, & prima conclusio statuitur.

Hanc questionem hic inserimus, tum quia de illa hic tractant omnes ferè Theologi, tum domesticè, quàm extraneè: tum etiam, quia eius resolutio necessaria est ad omnes reprobationis effectus perfectè intelligendos.

Tres autem circa illam reperio Authorum sententias. Prima docet omnibus reprobis dari à Deo media ad salutem sufficientia. Ita Suarez libro de providentia circa reprobos cap. 1. & sequentibus, & alii Recentiores communiter.

Secunda distinguit inter adultos & parvulos, & asserit illis media sufficientia ad salutem conferri, se his autem istis. Hanc tenet Vazquez hic disp. 96. & 97. asserens illam docere omnes Theologos alicujus notæ.

Tertia verò non omnibus reprobis, etiam adultis, media ad salutem sufficientia conferri, sed quosdam adultos & parvulos in pœnam peccati mortalis, actualis, vel originalis, illis privari existimat. Hanc docent Bannez hic art. 3. dub. 3. Zumel art. 4. concl. 7. Gonzalez disp. 77. sect. 3. Joannes à S. Thoma disp. 10. art. 3. Alvarez de auxiliis disp. 112. concl. 3. Aravius 3. p. quaest. 86. & eruditus Episcopus Oxoniensis, in manuscriptis Tractatibus de reprobatione, dubio 2. eamque probabiliorè reprobatione Ledesma quaest. unica de auxiliis art. 16. dicto 4.

Ex extraneis verò illam tenent Abulensis in cap. 4. Exodi quaest. 12. & in 2. cap. Deuteron. quaest. 10. Gregorius Arimianensis in 1. dist. 46. quaest. unica post medium. Adrianus quaest. 3. de pœnit. Henricus quodlib. 8. quaest. 5. Rossensis in refutatione art. 36. Lutheri. Michael Medina lib. 3. de recta fide in Deum. Villegas 1. p. controv. 16. cap. 2. & 3. Denique Ruardus Taper, licet asserat oppositam sententiam videri magis piam, hanc tamen putat esse doctrinam Patrum magis conformem; ipseque Vazquez 1. p. disp. 97. cap. 3. agnoscit eam esse apertè sententiam Augustini, cujus autoritate nollit suam sententiam confirmare. Et cum pro se quadam Prosperi & Fulgentii testimonia protulisset, fatetur tamen sibi esse suspecta, quod diligentissimi & exactissimi Augustini Discipuli sint, & oppositam videntur sequi sententiam, ut ex testimonio superiori capite in prima classe relatis constat. Et quod annotatione singulari dignissimum est, cum loca quæ in illo capite asserit ex duobus illis SS. Patribus, nihil aliud contineant, quàm quod ex primis definitionibus Tridentini sess. 6. cap. 11. nimirum quod Deus sua gratia justificatos non deserit, nisi ab eis deseratur: Si ea illi suspecta sint, debet consequenter Tridentini definitio illi reddi suspecta. Subiit idem Author in fine ejusdem capitis, quod temere affirmabimus, auxilium sufficiens alicui denegari. Atque (inquit) ab Augustino, & aliis qui id docuerunt, petere possumus, videntur hujus voluntatis Dei certiores fuerint effecti? Loca enim Scriptura, si qua sunt qua priori sententia favere videantur, cap. 6.

A facile declarabimus. Quamvis verò Vazquez Scripturæ sensum Augustino certius vel profundius penetraverit? Vel sola hujus S. Patris autoritas, magis nobis sufficere non valeat, quàm quacumque ratiuncula Vazquez? qui etiam 1. 2. disp. 193. cap. 4. num. 39. sibi etiam conformis, hanc eandem sententiam, omnibus auxilia sufficientia dari negantem, profiteretur esse Augustini & Discipulorum ejus doctrinam. *Mihi verò (inquit) in hac parte non probatur doctrina Beati Augustini, sed existimo esse aliter philosophandum. Sed quomodocumque philosophetur Vazquez, pro resolutione hujus gravissimæ difficultatis,*

Notandum est cum Banne, Alvare, Zumel, & aliis Thomistis citatis, quòd quando quaritur, an Deus det omnibus reprobis media seu auxilia sufficientia, Verbum *Dare* potest accipi dupliciter. Primò ut est correlativum ad recipere, & quatenus denotat intrinsecam receptionem & applicationem divinorum auxiliorum. Secundo modo sumitur, prout significat idem quòd preparare & offerre in communi, seu paratum esse, quantum est ex parte sua, illa conferre.

Dico ergo primò: Si *ly Dare* sumatur, prout significat idem quòd preparare seu offerre in communi, Deus omnibus reprobis tam parvulis quàm adultis dat media seu auxilia ad salutem sufficientia.

C Probatur breviter: Deus habet voluntatem antecedentem de salute omnium hominum, quæ non solum est voluntas signi, sed etiam beneplaciti, ut Tractatu præcedenti ostensum est: Atqui proprius hujus voluntatis effectus est preparare media seu auxilia ad salutem sufficientia, ut ibidem declaravimus; Ergo Deus omnibus hominibus dat auxilia ad salutem sufficientia, si *ly Dare* accipiatur, prout significat idem quòd preparare, seu offerre in communi.

Præterea, ut ibidem contra Jansenium ostendimus, Christus pro omnibus mortuus est: At passio Christi pro omnibus oblata, causa est sufficientis salutis omnium, & veluti generalis quædam apotheca, continens omnia media, seu remedia ad salutem necessaria, & fons ille de quo dicitur Zachar. 13. *In illa die erit fons patens domus David, & habitantibus Hierusalem, in ablutionem peccatoris & menstruatæ:* Ergo idem quòd prius.

§. II.

Statuitur secunda conclusio.

Dico secundò: Si *ly dare* sumatur, prout est correlativum ad recipere, & prout significat ipsam intrinsecam receptionem auxiliorum, Deus non dat omnibus reprobis media seu auxilia ad salutem sufficientia, sed plures illis privantur in pœnam peccati mortalis, actualis, vel originalis. Ita docent Thomistæ supra citati.

Probatur primò ex Augustino de corrept. & gratia cap. 11. ubi ait: *Si hoc adjutorium vel Angelo vel homini, quamprimum facti sunt, desuisset, quoniam non aliter natura facta erat, ut sine divino adjutorio manere posset, si vellet, non unquam sua culpa cecidissent. Adjutorium quippe desuisset, sine quo manere non possent. Nunc autem quibus deest tale adjutorium, jam pena peccati est.* Ubi Augustinum loqui de adjutorio gratiæ sufficientis, fatetur Vazquez 1. p. disp. 97. cap. 2. Et patet primò, quia loquitur de adjutorio sine quo, ut patet ex verbis immediate præcedentibus; adjutorium autem sine quo, apud

in Bibli

158

159

Dist. 4. art. 3.

Art. 4.

160